

ԻՄԱՆԱԼԻ ՄԱՐԳԱՐԻՏԸ

Թերեւս պատեհութիւնն չէք ունեցած տեսնելու մարգարիտի գեղեցիկ հատիկ մը, բայց վստահ եմ որ ունիք սա գաղափարը թէ՛ մարգարիտն է աշխարհի ամենաթանկագին գոհարներէն մին, թէ՛ անոր ամենադոյզն քանակութիւնը որչափ թանկ կը գնահատուի, թէ՛ բազմատեսակ կ'ըլլայ ան, եայլն:

Կանխեմք սակայն ըսելու թէ մարգարիտներու գիներն ու գոյները, այնքան ալ չեն հետաքրքրել մեզ:

Մեզ գրադեցնող, մեզ մտադրաւոր բանը, այս գոհարին հանգիստութիւնն է սրբութեան հետ. ամբիժ և ներանձնական կեանքի այն խորհուրդին, որ աշխարհն յստակ ու իրական, աշխարհն շողուն և մեծարժէք, աշխարհն հաղուսագիւտ ու անգին է, որքան չէ՛ նոյնինքն մարգարիտը իսկապէս:

Այսու հանդերձ կարելի է զայն տեսնել, զգալ ու վայելիլ. զի ան էութիւնն ու բնութիւնն է Աստուծոյ, բնաութիւնն ու բնակութիւնը Անմահին. որ մեր երկնաւոր հայրն է:

Մենք իբր որդիներն Անոր, թէև անըզգաստորէն և զրիթէ մանկամիտ անգիւտութեամբ հեռացած ենք իրմէ, բայց ներքին բերումն ունինք վստահ ըլլալու թէ զրկուած կամ իսպառ մերժուած չենք իր շնորհներէն. հետևաբար իրապէս և իրաւապէս կորսնցուցած չենք ժառանգութեան մեր բաժինը, եթէ հնարուորութեան սահմանին մէջ ջանանք իրազործել աստուածային կոտակին, այսինքն Ս. Աւետարանին, մեզ նկատմամբ տրամադրած պայմանները:

— Հաւատք, յոյս, սէր, ճշմարտութիւն, բարութիւն, քաջութիւն, հեղուցութիւն, սրբութիւն, աստեղծ իւրաքանչիւրը մէկ մէկ վահան, յաջողութեան և յաղթանակի մէկ մէկ դպինի լինելու սահմանուած է, ոչ միայն մեր անդենական կեանքի փառաւորումին, այլ և աստուորին բարգաւաճումին կամ բարօրութեան համար՝ փոքր և մեծ անդերքի առաջին եւ միակ պատճառին կողմէ:

Սրբութիւնը մին է Աստուծոյ ըստբողկութեան, Անոր իսկութեան վրայ աշխարհին ճշգրիտ գաղափար մը տալու անուններէն, կամ աւելի շիտակ, իմանալի և տեսանելի երեւոյթներէն, որուն հանդէպ անձնիւր անհատ, որքան ալ մարդկօրէն զայթի ստէպ և զեղծանի խորհուրդով եւ մտածութեամբ, կը պահէ դարձեալ անվերապահ սէր մը և յարգանք մը. ու այն՝ ամենէն յառաջ յօգուտ նոյն իսկ ի՛ր անձին, իր թանձրացեալ և հոգեկան շահերուն, իր ընկերութեան և միջավայրին:

Ամէն ոք, երբ լրջօրէն խորհի սրբութեան մասին, իւրովի ալ աշխարհն բարձր կը գնահատէ զայն որ չուզիր փոխանակել — ի՛նչ կ'ըսեմ, ոչ իսկ բազմատեսակեան գնել զայն — արծաթի կամ ոսկեայ, ազամանդի կամ մարգարիտի հետ:

Եթէ սակայն սրբութեան իսկութեան և արժէքին վրայ լաւագոյն գաղափար մը տալու համար հարկ լինէր չօչափելի նմանութեան մը մատնանշումին, հանգիստութեան այդ առարկան կամ բազմատեսակեան այդ եղբւր, երկնամերձ լեռներու կատարներուն վրայ թառած ամենընտիր ձիւնածաղիկներէն կամ սպիտակափառ չուշաններէն աւելի պիտի նախընտրէինք որ լինէր մարգարիտը:

Սրբութիւնը, Աստուծոյ այս ստոյգ յատկանիշը, գերադանց պարզ և մըն է աշխարհին, ուր յաճախ անսուրբ շնչաւորները կ'ոտնահարեն զայն, կամ բարոյական սայթաքումներով տղամաթաւ կ'եղծանեն անոր մաքուր պսպղումը:

Երբ մարդիկ կարենան ըստ արժանւոյն գնահատել անոր արժէքը, այն ատեն զիւրին կ'ըլլայ երեւակայել անոնց՝ Աստուծոյ, այսինքն սրբութեան Ակնողբիւրին հանդէպ զգացած երախտագիտութեան աստիճանն ու չափը. վասնզի նա ինքն է որ հաճած է մարդոց ներսը զետեղել ազնուական նկարագրի այդ զրուիչ ու ներոյժ զօրութիւնը, որ կը մեծցնէ և կը բարձրացնէ մարդկային միտքն ու հոգին, էութիւնն ու գոյութիւնը ամբողջ, առաջնորդելով և մօտեցնելով զայն յարացուցական այն վեհագոյն Տիպարին, որ մեր մեզքը Բարձրոյն է, մեր Փրկիչն ու Թագաւորը:

Բայց մինչ նկատական գոհարը աշխարհ

հի մեծատուններուն համար անգամ երբեմն անմատչելի իր մը կը դառնայ, իմանալի մարդարիտը, սրբութիւնը, կրնայ ստանալ ամէն ոք, առանց սեռի, տարիքի, և դասակարգային խտրանքի, բաւական է որ ցանկայ իր Փրկչին սիրովն ու շնորհովը և Անոր հարսնացեալ Հայ. Ուղղափառ եկեղեցւոյ կարգ ու սարքին երկիւղած զգացումովը տիրանալ անոր:

* *

Աստուած մեզի կը պարտադրէ սրբութիւնը, մարդիկ կը սիրեն այդ առաքինութիւնը և ո՛վ որ յաջողի սեպհականել զայն, պիտի վայելէ անոր պատուը: Շնորհաց մարգարիտին մեզի ընծայելիք խնդութիւնը ո՛րքան բաղձալի է մեր սրբտին, նոյնքան և աւելի բերկրաւթ է մեր երկնաւոր Հօր համար: Ծաղափելի մարգարիտը փոխանակ բարիքի՝ ստէպ չարիք կը դառնայ իրեն տիրացողներուն. մինչ հագեկանը, սրբութիւնը, որ առաւելապէս քրիստոնէական ստացութիւն մըն է, կը մնայ օրհնութեան անվախճան յորդում մը:

Քրիստոնեան առով իսկ կը վերածնի արդէն մկրտութեան սուրբ աւազանէն. իրեն անկ է ուրեմն հսկել որ «ի ջրոյ և ի հոգւոյն սրբոյ» իր ընդունած սրբազան հուրը չի շիջանի բնաւ:

Սրբութիւնը Փրկչին կողմէ մեզի ժառանգ թողուած իմանալի մարգարիտն է. իսկ «եղերուք սուրբ»ը՝ իր կտակը, զոր իր բանական և հոգեւոր էակներ, ըստ Սաղմոսերգուն՝ «փոքր ինչ խոնարհ քան ըզհրէշտակս», պարտինք ի մտի ունենալ հանապազ. այս մասին մեր կողմէ նուազագոյն թերացումը, զրժումը պիտի ըլլայ մեր որդեգրութեան ուխտին, և եղծումը «Մի՛ տայք զսրբութիւն շանց եւ մի՛ արկանէք զմարգարիտ ձեր առաջի խողաց» փրկչական պատուէրին:

Հաւատացեալին հոգեւոր փրկութեան և երկրաւոր խաղաղութեան համար նոյն իսկ՝ անհրաժեշտութիւն է զուրգուրալ և հսկել որ իր ընդունած իմանալի մարգարիտը մնայ անեղծ ու մշտափայլ:

ԶԳՕՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

ԱՔՍՈՐԱՆՔԻ ՏԱՂԵՐ

Ժրխո՛ւ մարդոց, ոսնաձայներ, նիչ, կանչիւններ, ֆրչանի՛ ետեւ, Առջեւ՝ երգեր, արփանի, սակարկ, կագուկըռիւ, խօսուրոսումներ: Կուգեմ խեղդել ըգեգ, ամբոխ դու, որ իմ մէջքս կը վրժծաս. Լըռէ՛, ոգի դու ձայնարձակ. եւ դուք, ձայներ խօլ, մարեցե՛ք:

Կը շառաչէ ծովը, երկիրը կը դրդրդի, կը մըռքնչեն հովերն ուժգին. Կը մըրմըռայ խորունկ անհառն, կ'երգէ բըռչունն. ունայնութեան ժամեր: Քնացի՛ր, անցեալ: Դուն դեռ, ո՛վ մանուկ, ի՛նչ կ'ուզես ինձմէ. Ա՛խ, ո՛վ ծաղիկն այս աշխարհիս, գոցէ՛, գոցէ՛ քո շափրակներն:

Դո՛ւն ալ, դո՛ւն ալ, ո՛վ սիւրս, լըռէ՛, լըռեցէ՛ք դուք ալ, հառաչանք. Կը տե՛ւ մէջքս հին մըրմունջն, ու չի կըրնար վերջանալ բնաւ. Լըռեց ամէն ինչ. եկո՛ւր, իմ գիւեր, ըսուեր դու՛ ըսուերէն.